



## САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Зэрэг сумын Эрүүл мэндийн төвийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: ХОА-2024/77/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас:  
[www.audit.mn](http://www.audit.mn)

Ховд хот  
2024 он

Дарга, тэргүүлэх аудитор: Х.Болдбаатар

Утас: 99047408 Цахим хаяг: boldbaatarkh@audit.gov.mn

Аудитын менежер: А.Цэцэгсүрэн

Утас: 99013699 Цахим  
хаяг: tsetsegsurena@audit.gov.mn

Аудитор: Д.Мөнхтулга

Утас: 99031809 Цахим хаяг: munkhtulgad@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

## Нэг. Хараат бус аудиторын дүгнэлт



### ХОВД АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

84000 Цамбагарав баг, Жаргалант сум, Ховд  
Утас: 976-70433061, Факс: 976-70433061  
E-mail: khovd@audit.gov.mn

2024.01.31 № 1/06

танай 2024.01.25-ны № 10 -Т

ЗЭРЭГ СУМЫН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ТӨВИЙН  
ЭРХЛЭГЧ ЭМЧ М.ОТГОНЧИМЭГ ТАНАА

#### Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Зэрэг сумын Эрүүл мэндийн төвийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Зэрэг сумын Эрүүл мэндийн төвийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

#### Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

#### Асуудлыг онцолсон хэсэг

Эрүүл мэндийн даатгалын Үндэсний зөвлөлийн 2023 оны 04,05,06,07,08 дугаар тогтоолоор Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас зардлын төлбөрийг нь хариуцах өрх, сум, тосгоны эрүүл мэндийн төвөөс үзүүлэх эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний төлбөрийн хэмжээ, оношийн хамааралтай бүлгийн жагсаалт, төлбөрийн хэмжээ, санхүүжүүлэх төлбөрийн арга, багц, төлбөрийн хэмжээ, тусламж үйлчилгээ үзүүлэх байгууллагыг сонгон шалгаруулах зэрэг журмыг шинэчлэн баталсан байна.

#### Аудитын гол асуудал

АДБОУС 2701.8-д тодорхойлсон тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад үлэмж нөлөө үзүүлэх ажил гүйлгээ байхгүй болно.

Зэрэг сумын Эрүүл мэндийн төв нь эрүүл мэндийн даатгалын сангаас иргэдэд үзүүлсэн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний санхүүжилтээр 1,012.4 сая төгрөгийг авч, 45.9 сая төгрөгийн санхүүжилтийг дутуу авч авлагаар бүртгэсэн байна.

#### Бусад асуудлын хэсэг

Зэрэг сумын Эрүүл мэндийн төв нь тайлант онд 5 зорилтын хүрээнд 41 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг батлуулж, 92.1 хувийн биелэлттэй дүгнэгдсэн байна.

### Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

### Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ХҮНДЭТГЭСЭН: ДАРГА,  
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР:



Х.БОЛДБААТАР

## Хоёр. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

### 2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан /төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
<b>1</b>	<b>ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН</b>	<b><u>135,743,195.67</u></b>	<b><u>366,417,835.93</u></b>
<b>31</b>	<b>МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ</b>	75,251,216.15	232,273,587.01
<b>312</b>	<b>Банкинд байгаа бэлэн мөнгө</b>	75,251,216.15	232,273,587.01
<b>3121</b>	<b>Төгрөг</b>	75,251,216.15	232,273,587.01
31211	Төрийн сангийн харилцах	75,251,216.15	232,273,587.01
<b>33</b>	<b>АВЛАГА</b>	-	45,947,521.06
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	-	16,514.06
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	-	45,931,007.00
<b>35</b>	<b>БАРАА МАТЕРИАЛ</b>	60,491,979.52	88,196,727.86
<b>351</b>	<b>Түүхий эд материал</b>	38,849,288.35	54,027,758.69
35130	Эм боох материал	38,849,288.35	54,027,758.69
<b>354</b>	<b>Хангамжийн материал</b>	21,642,691.17	32,724,969.17
35410	Бичиг хэргийн материал	9,000.00	153,000.00
35420	Аж ахуйн материал	6,630,791.17	7,816,881.17
35460	Хүнсний материал	1,207,550.00	1,265,680.00
35470	Бусад хангамжийн материал	13,795,350.00	23,489,408.00
<b>2</b>	<b>ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН</b>	<b><u>1,015,317,528.25</u></b>	<b><u>1,087,849,185.69</u></b>
<b>39</b>	<b>ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ</b>	1,015,317,528.25	1,087,849,185.69
<b>392</b>	<b>Биет хөрөнгө</b>	998,195,528.25	1,070,892,185.69
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	822,288,957.00	822,288,957.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(56,765,788.31)	(84,606,981.11)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	89,972,332.00	89,972,332.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(41,130,749.79)	(52,402,527.03)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	301,941,136.87	364,050,360.87
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(150,005,971.32)	(111,085,469.71)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	53,386,802.00	56,033,580.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(21,491,190.20)	(13,358,066.33)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	1,358,000.00	
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,358,000.00)	-
<b>393</b>	<b>Биет бус хөрөнгө</b>	17,122,000.00	16,957,000.00
39301	Программ хангамж	1,925,000.00	1,925,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(275,000.00)	(440,000.00)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	15,472,000.00	15,472,000.00
<b>3</b>	<b>НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II</b>	<b><u>1,151,060,723.92</u></b>	<b><u>1,454,267,021.62</u></b>
<b>4</b>	<b>НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР</b>	<b><u>785,950.00</u></b>	<b><u>-</u></b>
<b>41</b>	<b>БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР</b>	785,950.00	-
<b>413</b>	<b>Өглөг</b>	785,950.00	-
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	785,950.00	-
<b>5</b>	<b>ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН</b>	<b><u>1,150,274,773.92</u></b>	<b><u>1,454,267,021.62</u></b>
<b>51</b>	<b>Засгийн газрын хувь оролцоо</b>	1,150,274,773.92	1,454,267,021.62
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	759,529,324.00	759,529,324.00
51101	Өмч: - төрийн	759,529,324.00	759,529,324.00
<b>512</b>	<b>Хуримтлагдсан үр дүн</b>	379,607,979.84	683,600,227.54
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	379,607,979.84	379,607,979.84
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	303,992,247.70
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	11,137,470.08	11,137,470.08
<b>6</b>	<b>ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V</b>	<b><u>1,151,060,723.92</u></b>	<b><u>1,454,267,021.62</u></b>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан /төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
<b>1</b>	<b>ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)</b>	<b>950,102,801.55</b>	<b>1,255,098,051.28</b>
<b>12</b>	<b>ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО</b>	<b>215,915,603.11</b>	<b>131,508,768.81</b>
<b>120</b>	<b>Нийтлэг татварын бус орлого</b>	215,915,603.11	124,008,768.81
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	215,915,603.11	40,295,000.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	215,915,603.11	40,295,000.00
120009	Бусад орлого		1,810,000.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-Үндсэн хөрөнгө		63,448,725.00
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-Бараа материал		18,455,043.81
<b>122</b>	<b>Тусламжийн орлого</b>	-	7,500,000.00
122001	Хандив тусламж /дотоод/	-	7,500,000.00
<b>13</b>	<b>ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО</b>	<b>734,187,198.44</b>	<b>1,123,589,282.47</b>
<b>1310</b>	<b>Улсын төвлөрсөн төсвөөс</b>		-
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	734,187,198.44	
<b>1311</b>	<b>Нэмэлт санхүүжилтийн орлого</b>	-	2,160,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	2,160,000.00
131106	Төсвийн урамшуулал		
<b>1320</b>	<b>Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих</b>	37,141,418.44	63,145,400.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	37,141,418.44	63,145,400.00
<b>1340</b>	<b>Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих</b>	697,045,780.00	1,058,283,882.47
134001	Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих		
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	697,045,780.00	1,058,283,882.47
134003	Нийгмийн даатгалын сангаас эмнэлгүүдэд олгох санхүүжилт		
<b>2</b>	<b>ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН</b>	<b>761,623,416.90</b>	<b>951,105,803.58</b>
<b>21</b>	<b>УРСГАЛ ЗАРДАЛ</b>	<b>761,623,416.90</b>	<b>951,105,803.58</b>
<b>210</b>	<b>БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ</b>	760,658,192.90	948,547,646.17
<b>2101</b>	<b>Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил</b>	435,430,969.85	548,458,812.61
210101	Үндсэн цалин	239,821,776.85	240,397,477.01
210102	Нэмэгдэл	159,769,178.00	255,233,012.80
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	3,845,997.00	5,263,722.80
210104	Урамшуулал	31,994,018.00	47,564,600.00
<b>2102</b>	<b>Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл</b>	53,192,771.44	<b>68,407,833.74</b>
210201	Тэтгэврийн даатгал	35,396,880.92	46,852,750.40
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,449,270.13	5,512,088.30
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,559,416.71	4,409,670.75
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	888,663.42	1,027,923.49
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	8,898,540.26	10,605,400.80
<b>2103</b>	<b>Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал</b>	31,303,550.00	<b>59,359,142.59</b>
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,769,550.00	4,614,342.59
210302	Түлш, халаалт	21,534,000.00	47,244,800.00
210303	Цэвэр, бохир ус	6,000,000.00	7,500,000.00
<b>2104</b>	<b>Хангамж, бараа материалын зардал</b>	59,169,430.60	<b>48,706,670.00</b>
210401	Бичиг хэрэг	4,704,670.00	6,406,800.00
210402	Тээвэр, шатахуун	35,688,270.00	33,036,660.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	931,700.00	1,845,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	9,333,950.00	3,104,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	8,510,840.60	4,314,210.00
<b>2105</b>	<b>Нормативт зардал</b>	118,788,112.20	<b>114,813,777.67</b>
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	98,167,844.20	95,588,327.67
210502	Хоол, хүнс	16,681,768.00	19,225,450.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	3,938,500.00	-
<b>2106</b>	<b>Эд хогшил, урсгал засварын зардал</b>	3,779,200.00	<b>10,304,600.00</b>

210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	2,331,800.00	9,076,500.00
210604	Урсгал засвар	1,447,400.00	1,228,100.00
<b>2107</b>	<b>Томилолт, зочны зардал</b>	<b>2,358,000.00</b>	<b>2,718,600.00</b>
210702	Дотоод албан томилолт	2,358,000.00	2,718,600.00
<b>2108</b>	<b>Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж</b>	<b>531,150.00</b>	<b>3,269,342.00</b>
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	192,500.00	2,720,592.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	178,650.00	168,750.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	-	80,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	-	300,000.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	160,000.00	-
<b>2109</b>	<b>Бараа үйлчилгээний бусад зардал</b>	<b>56,105,008.81</b>	<b>92,508,867.56</b>
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	3,731,000.00	4,366,300.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	52,374,008.81	88,142,567.56
<b>213</b>	<b>УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ</b>	<b>965,224.00</b>	<b>2,558,157.41</b>
<b>2134</b>	<b>Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт</b>	<b>965,224.00</b>	<b>2,558,157.41</b>
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	965,224.00	2,558,157.41
<b>3</b>	<b>ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)</b>	<b>188,479,384.65</b>	<b>303,992,247.70</b>
<b>5</b>	<b>НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)</b>	<b>188,479,384.65</b>	<b>303,992,247.70</b>

### 2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан /төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	759,529,324.00	11,137,470.08	379,607,979.84	1,150,274,773.92
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	759,529,324.00	11,137,470.08	379,607,979.84	1,150,274,773.92
C08	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	759,529,324.00	11,137,470.08	379,607,979.84	1,150,274,773.92
D01	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	759,529,324.00	11,137,470.08	379,607,979.84	1,150,274,773.92
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	759,529,324.00	11,137,470.08	379,607,979.84	1,150,274,773.92
D08	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	303,992,247.70	303,992,247.70
D09	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	759,529,324.00	11,137,470.08	683,600,227.54	1,454,267,021.62

### 2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан /төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	<b>ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ</b>		
<b>1</b>	<b>ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)</b>	<b>800,049,458.44</b>	<b>1,086,968,275.47</b>
<b>12</b>	<b>ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО</b>	-	<b>9,310,000.00</b>
<b>120</b>	<b>Нийтлэг татварын бус орлого</b>	-	1,810,000.00
120009	Бусад орлого	-	1,810,000.00
<b>122</b>	<b>Тусламжийн орлого</b>	-	7,500,000.00
122001	Хандив тусламж /дотоод/	-	7,500,000.00
<b>13</b>	<b>ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО</b>	<b>800,049,458.44</b>	<b>1,077,658,275.47</b>
<b>1311</b>	<b>Нэмэлт санхүүжилтийн орлого</b>	-	2,160,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	2,160,000.00
<b>1320</b>	<b>Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих</b>	37,141,418.44	63,145,400.00

132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	37,141,418.44	63,145,400.00
<b>1340</b>	<b>Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих</b>	762,908,040.00	1,012,352,875.47
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	762,908,040.00	1,012,352,875.47
<b>2</b>	<b>НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)</b>	<b>724,798,242.29</b>	<b>873,015,404.61</b>
<b>21</b>	<b>УРСГАЛ ЗАРДАЛ</b>	<b>724,798,242.29</b>	<b>873,015,404.61</b>
<b>210</b>	<b>БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ</b>	<b>723,833,018.29</b>	<b>870,457,247.20</b>
<b>2101</b>	<b>Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил</b>	435,430,969.85	<b>548,458,826.67</b>
210101	Үндсэн цалин	239,821,776.85	240,397,491.07
210102	Нэмэгдэл	159,769,178.00	255,233,012.80
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	3,845,997.00	5,263,722.80
210104	Урамшуулал	31,994,018.00	47,564,600.00
<b>2102</b>	<b>Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл</b>	53,192,771.44	<b>68,407,833.74</b>
210201	Тэтгэврийн даатгал	35,396,880.92	46,852,750.40
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,449,270.13	5,512,088.30
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,559,416.71	4,409,670.75
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	888,663.42	1,027,923.49
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	8,898,540.26	10,605,400.80
<b>2103</b>	<b>Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал</b>	32,630,276.00	<b>59,359,142.59</b>
210301	Гэрэл, цахилгаан	5,096,276.00	4,614,342.59
210302	Түлш, халаалт	21,534,000.00	47,244,800.00
210303	Цэвэр, бохир ус	6,000,000.00	7,500,000.00
<b>2104</b>	<b>Хангамж, бараа материалын зардал</b>	46,216,940.00	<b>48,591,960.00</b>
210401	Бичиг хэрэг	4,488,020.00	5,937,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	34,788,270.00	33,036,660.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	931,700.00	1,845,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	2,699,050.00	3,553,600.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	3,309,900.00	4,219,700.00
<b>2105</b>	<b>Нормативд зардал</b>	109,391,861.00	<b>121,672,342.20</b>
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	89,789,161.00	94,025,992.20
210502	Хоол, хүнс	15,616,200.00	20,481,350.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	3,986,500.00	7,165,000.00
<b>2106</b>	<b>Эд хогшил, урсгал засварын зардал</b>	37,627,450.00	13,463,400.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	33,512,950.00	12,235,300.00
210604	Урсгал засвар	1,228,100.00	1,228,100.00
<b>2107</b>	<b>Томилолт, зочны зардал</b>	2,358,000.00	<b>2,718,600.00</b>
210702	Дотоод албан томилолт	2,358,000.00	2,718,600.00
<b>2108</b>	<b>Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж</b>	531,150.00	<b>3,269,342.00</b>
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	192,500.00	2,720,592.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	178,650.00	-
210803	Даатгалын үйлчилгээ	-	168,750.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	-	80,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	-	300,000.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	160,000.00	-
<b>2109</b>	<b>Бараа үйлчилгээний бусад зардал</b>	6,453,600.00	<b>4,515,800.00</b>
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	6,453,600.00	4,515,800.00
<b>213</b>	<b>УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ</b>	<b>965,224.00</b>	<b>2,558,157.41</b>
<b>2134</b>	<b>Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт</b>	965,224.00	2,558,157.41
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	965,224.00	2,558,157.41
<b>3</b>	<b>ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)</b>	<b>75,251,216.15</b>	<b>213,952,870.86</b>
<b>5</b>	<b>ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)</b>	-	<b>56,930,500.00</b>
<b>22</b>	<b>ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ</b>	-	<b>56,930,500.00</b>
<b>2200</b>	<b>Дотоод эх үүсвэрээр</b>	-	56,930,500.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	-	56,930,500.00
<b>6</b>	<b>ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)</b>	-	<b>(56,930,500.00)</b>

8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	75,251,216.15	157,022,370.86
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		75,251,216.15
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	75,251,216.15	232,273,587.01

## 2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
2	<b>НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН</b>	1,058,255,800.00	927,387,747.20
21	<b>УРСГАЛ ЗАРДАЛ</b>	1,058,255,800.00	927,387,747.20
210	<b>БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ</b>	1,057,255,800.00	927,387,747.20
2101	<b>Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил</b>	<b>612,507,000.00</b>	<b>548,458,826.67</b>
210101	Үндсэн цалин	244,239,600.00	240,397,491.07
210102	Нэмэгдэл	31,361,300.00	255,233,012.80
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	580,800.00	5,263,722.80
210104	Урамшуулал	48,848,100.00	47,564,600.00
2102	<b>Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл</b>	<b>76,563,400.00</b>	<b>68,407,833.74</b>
210201	Тэтгэврийн даатгал	52,063,100.00	46,852,750.40
210202	Тэтгэмжийн даатгал	6,125,100.00	5,512,088.30
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,900,100.00	4,409,670.75
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,225,000.00	1,027,923.49
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	12,250,100.00	10,605,400.80
2103	<b>Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал</b>	<b>61,917,300.00</b>	<b>59,359,142.59</b>
210301	Гэрэл, цахилгаан	7,172,500.00	4,614,342.59
210302	Түлш, халаалт	47,244,800.00	47,244,800.00
210303	Цэвэр, бохир ус	7,500,000.00	7,500,000.00
2104	<b>Хангамж, бараа материалын зардал</b>	<b>64,262,300.00</b>	<b>48,591,960.00</b>
210401	Бичиг хэрэг	8,249,700.00	5,937,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	43,512,000.00	33,036,660.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,950,000.00	1,845,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	3,800,300.00	3,553,600.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	4,750,300.00	4,219,700.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал		
2105	<b>Нормативд зардал</b>	<b>132,916,100.00</b>	<b>121,672,342.20</b>
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	103,781,500.00	94,025,992.20
210502	Хоол, хүнс	21,884,600.00	20,481,350.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	7,250,000.00	7,165,000.00
2106	<b>Эд хогшил, урсгал засварын зардал</b>	<b>74,478,400.00</b>	<b>70,393,900.00</b>
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	69,500,000.00	69,165,800.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	3,750,300.00	
210604	Урсгал засвар	1,228,100.00	1,228,100.00
2107	<b>Томилолт, зочны зардал</b>	<b>4,299,700.00</b>	<b>2,718,600.00</b>
210702	Дотоод албан томилолт	4,299,700.00	2,718,600.00
2108	<b>Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж</b>	<b>8,187,500.00</b>	<b>3,269,342.00</b>
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	5,000,000.00	2,720,592.00

210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	650,000.00	-
210803	Даатгалын үйлчилгээ	300,000.00	168,750.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	80,000.00	80,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	25,000.00	-
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	300,000.00	300,000.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	832,500.00	
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	1,000,000.00	
<b>2109</b>	<b>Бараа үйлчилгээний бусад зардал</b>	<b>22,124,100.00</b>	<b>4,515,800.00</b>
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	22,124,100.00	4,515,800.00
<b>213</b>	<b>УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ</b>	1,000,000.00	-
<b>2132</b>	<b>Бусад урсгал шилжүүлэг</b>	1,000,000.00	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,000,000.00	
	<b>ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР</b>	1,058,255,800.00	1,084,410,118.06
<b>1320</b>	<b>ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ</b>	63,145,400.00	60,587,242.59
132001	Орон нутгийн төсвөөс	63,145,400.00	60,587,242.59
<b>1340</b>	<b>НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ</b>	908,919,100.00	1,012,352,875.47
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	908,919,100.00	1,012,352,875.47
<b>120004</b>	<b>ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС</b>	86,191,300.00	3,970,000.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих		2,160,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	10,940,000.00	1,810,000.00
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	75,251,300.00	
<b>122</b>	<b>ТУСЛАМЖИЙН ЭХ ҮҮСВЭРЭЭС САНХҮҮЖИХ</b>	-	7,500,000.00
122001	Хандив тусламж /дотоод/		7,500,000.00
<b>4</b>	<b>Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл</b>		<b>75,251,216.15</b>
<b>5</b>	<b>Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл</b>		<b>232,273,587.01</b>
<b>61</b>	<b>БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО</b>	1	1
610001	Төсвийн байгууллага	1	1
<b>62</b>	<b>АЖИЛЛАГСДЫН ТОО</b>	25	24
620001	Удирдах ажилтан	1	1
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	18	18
620003	Үйлчлэх ажилтан	5	5
620004	Гэрээт ажилтан	1	-
<b>65</b>	<b>ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ</b>	<b>25</b>	<b>24</b>
650008	Эрүүл мэндийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮЭМ)	25	24

#### Гурав. Аудитын илрүүлэлт:

Аудитаар нийт 79,443.6 мянган төгрөгийн алдаа зөрчил илэрснээс 71,995.6 мянган төгрөгийн бүртгэл тайлагналын алдаа<sup>1</sup>-г аудитын явцад залруулж, баталгаажуулав. Үүнд

- Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас авах санхүүжилтийг 5,215.0 мянган төгрөгөөр дутуу, бусад орлогыг 2,657.3 мянган төгрөгөөр зөрүүтэй илэрхийлсэн,
- Сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын шийдвэрээр данснаас хассан 54,414.4 мянган төгрөгийн хөрөнгийг данснаас хасаагүй,
- Худалдан авсан 1,444.0 мянган төгрөгийн бараа материалыг дутуу илэрхийлсэн.

<sup>1</sup> Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/.

- Урсгал засварын 6,820.0 мянган төгрөгийн зардлыг санхүүгийн тайланд дутуу тусгасан,
- Санхүүгийн тайланд 1,444.0 мянган төгрөгөөр худалдан авсан хөрөнгийг илүү бүртгэсэн,

Залруулагдаагүй нийт 7,448.0 мянган төгрөгийн зөрчил илэрсэн нь тогтоосон ерөнхий материаллаг байдлын түвшнээс бага байгаа тул “Өөрчлөлтгүй” дүгнэлт өгсөн.

Аудитаар нийт 7,448.0 мянган төгрөгийн зөрчил<sup>2</sup> илэрснээс, 7,448.0 мянган төгрөгийн зөрчилд 1 зөрчил арилгуулах албан шаардлага, 1 зөрчилд зөвлөмж өгсөн.

### 3.1 Албан шаардлага

1. Эрүүл мэндийн төвийн стандартад заагдаагүй тоног төхөөрөмж худалдан авсан, анхан шатны баримтгүйгээр томилолтын зардал олгосон нийт 7,448.0 мянган төгрөгийн зардал гаргасан нь Төсвийн тухай хуулийн 16.5.1-д “төсвийн байгууллагын өдөр тутмын үйл ажиллагааг удирдах; ” 16.5.4-д “төсвийн байгууллагын үйл ажиллагааны үр дүнг дээшлүүлэх”, 16.5.5-д “батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах” Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 18.1-д “Нягтлан бодох бүртгэлийг удирдан зохион байгуулах үүргийг аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага хүлээнэ”, заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Албан шаардлага хүргүүлсэн.

2. Шилэн дансны цахим хуудсанд байршуулах мэдээллээс хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.3, 6.4.5, 6.4.8-д заасныг түүвэрлэн авч үзэхэд нийт 159 мэдээлэл байршуулахаас 8 мэдээллийг хугацаа хоцроож байршуулсан, зарлагын 48,478.5 мянган төгрөгийн 4 гүйлгээг байршуулаагүй, хагас жилийн санхүүгийн тайлан, байгууллагын батлагдсан төсвийг байршуулаагүй байгаа нь Шилэн дансны тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1.3-д “тухайн зарлага, төлбөрийн даалгаварт нэгдүгээр, хоёрдугаар гарын үсэг зурж гүйлгээ хийсэн албан тушаалтан мэдээлнэ” гэсэн заалттай нийцээгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Албан шаардлага хүргүүлсэн.

### 3.2 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

#### 1. Биет бус хөрөнгийн данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Тус байгууллагын эзэмшиж байгаа газар нь санхүүгийн программ болон гэрчилгээнд байгаа хэмжээ, кадастрын зурагт байгаа хэмжээнүүд нь хоорондоо зөрүүтэй байгаа нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.1-д “Нягтлан бодох бүртгэлийг удирдан зохион байгуулах үүргийг аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага хүлээнэ” гэсэн заалттай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Газрын хэмжээг үнэн зөв тогтоож санхүүгийн тайланд бодит хэмжээгээр нь үнэлэн данс бүртгэлд тусгах ажлыг зохион байгуулах.

<sup>2</sup> Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

**Дөрөв. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл:**

**4.1 Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл**

*/мянган төгрөгөөр/*

Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Алдааны утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс:				Зөвлөмж	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Залруулсан		Залруулаагүй		Тоо	Дүн
								тоо	Дүн	тоо	Дүн		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Зэрэг ЭМТ	Орлогыг санхүүгийн тайланд дутуу тусгасан	1	7872,8			1	7,872.8	1	7,872.8				
	Акталсан хөрөнгийг данс бүртгэлээс хасаагүй	1	54,414.7			1	54,414.7	1	54,414.7				
	Худалдан авсан бараа материалыг санхүүгийн тайланд дутуу тусгасан	1	1,444.0			1	1,444.0	1,	1,444.0				
	Урсгал засварын зардлыг дутуу	1	6,820.0			1	6.820.0	1	6.820.0				
	Худалдан авсан хөрөнгийг санхүүгийн тайланд илүү	1	1,444.0			1	1,444.0	1	1,444.0				
<b>ДҮН</b>		<b>5</b>	<b>71,995.5</b>			<b>5</b>	<b>71,995.5</b>	<b>5</b>	<b>71,995.5</b>				

**4.2 Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл**

*/мянган төгрөгөөр/*

Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Нийт алдаа, зөрчлийн дүн		Үүнээс:								
		Тоо	Дүн	Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн		
				Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Зэрэг ЭМТ	Эрүүл мэндийн төвийн стандартад заагдаагүй тоног төхөөрөмжийг худалдан авсан, томилолтын зардлын анхан шатны баримт дутуу	1	7,448.0			1	7,448.0					
	Газрыг санхүүгийн тайланд зөрүүтэй тусгасан	1	0					1	0			
		<b>2</b>	<b>7,448.0</b>			<b>1</b>	<b>7,448.0</b>	<b>1</b>	<b>0</b>			

**4.3 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал**

*/мянган төгрөгөөр/*

Аудитад хамрагдсан	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Нийт алдаа, зөрчлийн дүн		Үүнээс:		
		Тоо	Дүн	Төлбөрийн акт	Албан шаардлага	Зөвлөмж

байгууллагын нэр				Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Зэрэг ЭМТ	Шилэн дансны тухай хуулийг хэрэгжүүлэн ажиллаагүй	1	48,478.5			1	48,478.5		
<b>Нийт дүн</b>		<b>1</b>	<b>48,478.5</b>			<b>1</b>	<b>48,478.5</b>		

**Тав. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл**

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо				Санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр			Зөрчилгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй				
A	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	ТШЗ	1	1			1			
2	Төсөл, хөтөлбөр								
3	ЗГТС								
4	ТТЗ								
5	ТЕЗ								
	<b>НИЙТ</b>	<b>1</b>	<b>1</b>			<b>1</b>			